

Godkännande av ny grundstadga för Helsingfors kyrkliga samfällighet

Gemensamma kyrkofullmäktige 29.01.2026
464/00.01.00/2025

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar

- 1) anteckna de utlåtanden i bilagan om förslaget till ny grundstadga för Helsingfors kyrkliga samfällighet som församlingsråden, samarbetskommittén och samfällighetens ledningsgrupp gett för kännedom.
- 2) anteckna svaren från gemensamma kyrkorådet till församlingsrådets och samfällighetens ledningsgrupps utlåtanden, som finns som bilaga, för kännedom.
- 3) godkänna förslaget till ny grundstadga för Helsingfors kyrkliga samfällighet i enlighet med bilagan. Den nya grundstadgan träder i kraft från 1.3.2026 och ersätter då den nuvarande grundstadgan som trädde i kraft 1.1.2024.

Behandling

Beslut

Yhteinen kirkkoneuvosto 15.01.2026 § 9

Föredragande Ställf. samfällighetens direktör Forsén Stefan

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar

- 1) anteckna de utlåtanden i bilagan om förslaget till ny grundstadga för Helsingfors kyrkliga samfällighet som församlingsråden, samarbetskommittén och samfällighetens ledningsgrupp gett för kännedom.
- 2) anteckna svaren från gemensamma kyrkorådet till församlingsrådets och samfällighetens ledningsgrupps utlåtanden, som finns som bilaga, för kännedom.
- 3) godkänna förslaget till ny grundstadga för Helsingfors kyrkliga samfällighet i enlighet med bilagan. Den nya grundstadgan träder i kraft från 1.3.2026 och ersätter då den nuvarande grundstadgan som trädde i kraft 1.1.2024.

Behandling

Förvaltningsdirektör Silander redogjorde för ärendet.

Under handläggningen fördes sju anföranden.

Mötesordförande Otto Lehtipuu föreslog, med stöd av Voipio-Pulkki, Halme och flera andra, att man till beslutsförslaget lägger till punkt 6, som lyder:

6) Samtidigt konstaterar gemensamma kyrkorådet att om gemensamma kyrkofullmäktige godkänner den nya grundstadga, uppmanar gemensamma kyrkorådet i samband med verkställigheten av beslutet förvaltningsavdelningen att följa utvecklingen av församlingarnas verksamhetsintäkter och deras inverkan på församlingarnas ekonomiska ställning och göra eventuella nödvändiga förslag före utgången av år 2029.

Ordföranden konstaterade att man måste rösta i ärendet. Ordföranden gjorde en omröstningsproposition enligt vilken de som stöder tillägget röstar Nej och de som stöder GKR:s utgångsförslag röstar Ja. Omröstningspropositionen godkändes.

Ordföranden meddelade resultatet av omröstningen: Nej-röster gavs 13 (Raika-Ojanen, Lehtipuu, Lainela, Heikkilä, Halme, Lundsten, Voipio-Pulkki, Assmann, Raittinen, Vuorinen, Solastie, Salenius, Auvinen) och Ja-röster gavs en (Laturi).

Den nya punkten 6 godkändes.

Beslut

Redogörelse

Bakgrund

Den nya kyrkolagstiftningen trädde i kraft 1.7.2023 och på grund av det gavs församlingsekonomierna en övergångstid på sex månader att få sina egna stadgar att motsvara den nya kyrkolagstiftningens skrivningar. Gemensamma kyrkofullmäktige godkände den nya grundstadgan 14.12.2023.

För Helsingfors kyrkliga samfällighets del var då i centrum för att uppdatera stadgarna grundstadgan för den kyrkliga samfälligheten i och med reformen av kyrkolagen samt en ny förvaltningsstadga som sedermera samlats ihop av instruktionen för gemensamma kyrkorådet, arbetsordningen för gemensamma kyrkofullmäktige och instruktionen för förvaltningen. Utöver dessa uppdaterade man även övriga stadgar och instruktioner i samfälligheten med hänvisningar till kyrkolagstiftningen. Sådana är bland annat instruktionen för begravningsväsendet, gravvårdsfondens stadgar, upphandlingsanvisningar, arkivstadgan och språkstadgan.

Då projektet Arbetsfördelning 2026 pågår är det mest motiverade alternativet att i gällande grundstadga göra de tekniska ändringar som den nya kyrkolagen och den ändrades församlingsstrukturen kräver. Så försäkrade man att man följer kyrkolagens föreskrifter och den ur kyrkolagens synvinkel förnyade grundstadgan trädde i kraft från och med 1.1.2024.

Motiveringar för beslutsförslaget

I den förnyelse av grundstadgan som nu görs har man beaktat de ändringsbehov som lyfts fram i samband med utvecklingen av arbetsfördelningen av församlingsarbetet. Därtill omfattar det utarbetade förslaget för grundstadga de skrivningar som var med på utlåtanderundan hösten 2023 som motsvarar nuläget och till vilka det inte i den tidens utlåtanden riktades kritik/ändringsönskemål om. Utlåtanden som getts av församlingsråden

under hösten 2023 och svar på dem har utnyttjats i den fortsatta beredningen och de fortsatta diskussionerna om grundstadgan.

Projektet Arbetsfördelning 2026 avslutades på sommaren 2025 och nu ska grundstadgan motsvara nuläget (Arbetsfördelning 2026–2030: Arbetsfördelningens centrala linjedragningar och de gemensamma tjänsternas plan för ändring, Gemensamma kyrkorådet 3.4.2025 § 113, Gemensamma kyrkofullmäktige 24.4.2025 § 34).

Beredningsgruppen för stadgearbetsgruppen och stadgearbetsgruppen har behandlat ärendet bl.a. på sina möten 13.6.2025, 21.8.2025, 10.9.2025, 5.12.2025 samt 19.12.2025.

Vid sitt möte 25.9.2025 § 249 beslutade gemensamma kyrkorådet be om utlåtanden om utkastet till grundstadga. Utlåtandena begärdes av församlingsråden, samarbetskommittén, kyrkoherdemötet och samfällighetens ledningsgrupp.

Medlemmar i de arbetsgrupper som berett förslaget för grundstadga

Medlemmar i beredningsgruppen för stadgearbetsgruppen var: Lauri Kopponen (ordf.), Ritva Saario, Wiking Vuori, Saara Haukipuro, Hilka Niemistö, Mikko Sulander (från 1.11.2025) och Juha Silander.

Medlemmar i stadgearbetsgruppen var: Lauri Kopponen (ordf.), Riitta Asikanius, Juha Raitio, Ritva Saario, Kalle Sällström, Wiking Vuori, Tuulikki Vuorinen, Stefan Forsén, Saara Haukipuro, Hilka Niemistö, Riikka Reina, Juha Rintamäki, Juha Silander, Mikko Sulander (från 1.11.2025) och Maika Vuori.

Givna utlåtanden

19 församlingar gav utlåtanden. De finska församlingarna Herttoniemi, Mikaeli, Oulunkylä, Roihuvuori och Töölö samt de svenska församlingarna Johannes, Matteus och Petrus framförde inget i sina utlåtanden som skulle ha krävt ett svar.

Samarbetskommittén behandlade ärendet vid sitt möte 6.11.2025. Kommittén avgav inget utlåtande och krävde inte något svar. Ärendet har behandlats av kyrkoherdekonferensen 2.9.2025 § 91. Kyrkoherdekonferensen hade inget att notera till det föreslagna utkastet för grundstadga. På basis av samfällighetens ledningsgrupps utlåtande lade man till i grundstadgan ett omnämnande om intern revision.

Som bilaga hittar man utdrag ur de delar av utlåtandena för vilka det krävs svar samt svaren på utlåtandena i fråga. Utlåtandena i sin helhet finns även som bilaga.

Centrala ändringar och tillägg

Förslaget för ny grundstadga har utarbetats i sin helhet så att den så noga som möjligt motsvarar den nya arbetsfördelningen mellan församlingarna och samfälligheten/de gemensamma tjänsterna.

I 3 kap. i kyrkolagen finns bestämmelser om samfällighetens grundstadga. Enligt 3 kap. 12 § 1 mom. i kyrkolagen (KL) ska det i grundstadgan anges vilka uppgifter som ska omfattas av den kyrkliga samfällighetens behörighet, och på behövligt sätt hur behörigheten ska fördelas mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till den. Behörigheten och utfärdandet av behövliga föreskrifter

begränsas av de uppgifter enligt KL 3 kap. 15 § som enligt lag ankommer på den kyrkliga samfälligheten.

I den nya grundstadgan för Helsingfors kyrkliga samfällighet har man gjort förslag på språkliga rättelser. Man har lagt till rubricering i paragraferna, ett omnämnande om samfällighetens tvåspråkighet samt samfällighetens engelska namn. Det har gjorts mindre språkliga korrigeringar av texten och preciseringar av terminologin. Till exempel har man föreslagit att byggnadsväsendet ändras till byggtjänster.

Till näst presenterar man ändringarna mellan den nuvarande grundstadgan och det utarbetade nya förslaget för grundstadga:

1 § Samfällighetens namn och hemort

Lagt till termen "tvåspråkig" samt inom parentes "som inofficiellt engelskt namn Helsinki Parish Union".

2 § Samfällighetens församlingar

Inga ändringar.

3 § Egendom och skyldigheter

3 § 1 mom. är till sitt innehåll samma som tidigare

3 § 2 mom. har betydande ändringar i jämförelse med tidigare. I den gällande grundstadgan har man berättat om vård och användning av donationsegendom och testamentlig egendom. I den nya grundstadgan förtydligar man att donationsmedel och testamentliga medel kommer till församlingarnas ägo och att församlingen även svarar för skyldigheterna gällande dessa; församlingen fattar även beslut om att överlåta fast egendom som mottagits som donation eller via testamente. Omnämnande av sakkunnigtjänster har lagts till.

Nya 3 § 2 mom. låter så här:

Lös eller fast egendom som donerats eller testamenterats till församlingen och egendom istället för dem samt intäkter från dessa är dock i församlingens ägo. Församlingen svarar för skyldigheter i anknytning till sådan egendom. Församlingen fattar även beslut om fast egendom som hör till ovan avsedda egendom och om överlåtelse av den egendomen. Församlingen och samfälligheten kan komma överens om att flytta skötandet av donationsegendom och testamentlig egendom till samfälligheten. Då man överlåter donationsegendom eller testamentlig egendom eller då man gör förbindelser gällande det har församlingen tillgång till samfällighetens sakkunnigtjänster.

3 § 3 mom. har formulerats om men sakinnehållet i sig har inte ändrats.

4 § Församlingarnas tjänster

Nytt i grundstadgan är att man nämnt de bestämmelser under vilka man motiverat stiftande, ändrande och avslutande av församlingarnas tjänster. Alla tjänster behöver med andra ord inte cirkuleras via samfälligheten. Det är i princip frågan om ett ärende som hör till samfällighetens befogenhet, som med anteckningen i grundstadgan är möjliga att överföra till församlingens befogenhet. Redan hittills har församlingarna självständigt kunnat besluta om ingående av arbetsavtalsförhållanden, så denna förändring stärker församlingarnas möjlighet att besluta om sin egen personalplanering.

Nya 4 § låter så här:

Församlingarna beslutar själv om att stifta, ändra och avsluta egna tjänster (KL 3 kap. 15 § 2 mom.; KO 8 kap. 1 § 3 mom.).

5 § Samfällighetens uppgifter

I paragrafen ingår samfällighetens lagstadgade uppgifter.

I 5 § punkt A har man specificerat de interna stödtjänsterna. Dessa har mycket ändringar i formuleringen jämfört med tidigare. I grundstadgan har tidigare saknats flera punkter som nämns i punkt A, som punkterna 4–7. Helt nya eller förnyade paragrafpunkter är ärendehanteringstjänster, kundhantering och kundhanteringssystem, informationshanteringstjänster, gemensamma upphandlingstjänster, sakkunnighjälp inom diakoni, fostran och utveckling samt nödvändiga uppgifter och tjänster i anslutning till dessa, tryggnad av verksamhetsförutsättningarna för samfällighetens förtroendevalda och utveckling av kunskandet tillsammans med församlingarna, ansökan om och verksamhetssätten för extern finansiering samt identifiering och behandling av aktuella fenomen tillsammans med församlingarna. Dessutom har intern revision lagts till i första punkten. I nämnda paragrafpunkter är det närmast fråga om att anteckna befintlig praxis.

I synnerhet punkt 8 Fastighets- och byggtjänster är helt nytt; punkt 9 ärenden gällande lös egendom har formulerats och grupperats om. Punkterna 12–14 är helt nya i grundstadgan. Avsett att betjäna i första hand församlingar men även enheter inom samfälligheten.

Fördelningen av befogenheter i fråga om lösöre har förtydligats och presentationen har ändrats till tydligare i punkt 9.

Början av 5 § punkt B är tydlig och öppen. Själva förteckningens syfte är att även beskriva att samfälligheten stöder och kompletterar församlingarnas tjänster bortsett från centralregistret och begravningsväsendet, som helt sköts vid samfälligheten. Formuleringen är med andra ord ändrad enkom för att framhäva samfällighetens stödande roll.

I underpunkterna 4–7 i 5 § punkt B har man medvetet minskat samfällighetens och de gemensamma tjänsternas roll utgående från arbetsfördelningen. Resultatet av mer utvidgat strategiarbete har varit att överföra ansvar till församlingarna.

Den sista paragrafen, som gällde de svenska församlingarna, har avlägsnats. I framtiden är de tjänster samfälligheten erbjuder församlingarna desamma oberoende av församlingens språk.

Tidtabell

Om gemensamma kyrkorådet så beslutar ska ändringen av grundstadgan föras till gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde 29.1.2026 för handläggning.

Konsekvens- och riskbedömning

Barnkonsekvenser: Ändringen av grundstadgan har konsekvenser för barnärenden. De ändringar i grundstadgan som gjorts på basis av riktlinjerna för arbetsfördelning ändrar och har redan i praktiken ändrat arbetsfördelningen mellan församlingen och samfälligheten bl.a. inom specialundomsarbetet. Eftersom förändringarna i princip är arbetsfördelningar kan de inte anses ha någon betydande inverkan.

Ekonomi-, personal- och miljökonsekvenser: Ändringen av grundstadgan har inga direkta miljökonsekvenser. Ändringarna gällande arbetsfördelningen har personaleffekter eftersom de påverkar anställningsförhållandena när uppgifterna överförs från till exempel samfälligheten till en församling. Av samma skäl har

ändringarna ekonomiska konsekvenser som främst är tekniska ändringar av budgetens bokföring.

Risker: Trots en grundlig beredning och utlåtanderunda kan grundstadgan innehålla luckor i föreskrifter eller tolkningsutrymme i situationer som man inte kunnat förutse eller bedöma på förhand. För eventuella tvetydigheter har de kommentarer och frågor som gavs i utlåtandefasen och svaren på dem lagts till det förberedande materialet för grundstadgan.

Grund för befogenhet

Kyrkolagen 3 kap. 13 § 3 mom.

Tilläggsuppgifter

Förvaltningsdirektör Juha Silander, tfn. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi

HR- och förvaltningsjurist Mikko Sulander, tfn. 0400 910774, mikko.sulander@evl.fi